

2010
Europejski Rok
Walki
z Ubóstwem
i Wykluczeniem
Społecznym

Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem

17 października

Inspiracja do działania
na co dzień

www.atd.org.pl

Broszurka przygotowana
przez Ruch ATD Czwarty Świat
ze wsparciem Ministerstwa
Pracy i Polityki Społecznej

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
www.mpips.gov.pl

www.atd.org.pl

Materiał opracowany przez Pierre'a Kleina na podstawie dokumentów Ruchu ATD Czwarty Świat - wrzesień 2010

Ruch ATD jest organizacją pozarządową niezwiązaną z żadnym ruchem politycznym ani religijnym. Został założony w roku 1957 przez Józefa Wrzesińskiego i działa w ponad trzydziestu krajach Europy, Afryki, Ameryki Północnej oraz Południowej, a także w regionie Oceanu Indyjskiego i Azji. Ruch ATD walczy o prawa człowieka, a zwłaszcza o zapewnienie dostępu do praw osobom najuboższym. Od roku 1991 posiada status konsultacyjny przy Radzie Gospodarczej i Społecznej Narodów Zjednoczonych (ECOSOC). ATD posiada też status konsultacyjny przy organizacjach: UNICEF, UNESCO oraz Międzynarodowej Organizacji Pracy, a także uczestniczy w pracach Rady Europy. Posiada również stałe przedstawicielstwo przy Unii Europejskiej.

Przekład tekstów z jęz. francuskiego lub angielskiego— Tereliza Braun, ks. Stanisław Czerwik, Małgorzata Domeracka, Cezary Gawryś, Justyna Jarmulowicz, Marta Hamerszmit, Magdalena Macińska, Justyna Marcinek, Ewa Smolczyńska, Anna Wierzbicka.

Ruch ATD w Polsce dziękuje tłumaczom tekstów za ich pracę wykonaną bezinteresownie.

© Stowarzyszenie Przyjaciół Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat, ul Gagarina 12 m. 33 25-031 Kielce

Niniejszy materiał został przygotowany ze środków MPiPS, przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Wyrażone w nim opinie w żaden sposób nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej. Jeśli chodzi o udział Pana Ministra to dopiero w środę będę mogła dać odpowiedź.

Druk i oprawa: Drukarnia MPiPS - Październik 2010

Jarosław Duda

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Krajowy koordynator Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym

Warszawa, 24.09.2010 r.

Szanowni Państwo!

To już dwa lata odkąd dnia 22 października 2008 r. Parlament i Rada Unii Europejskiej podjęły decyzję, aby rok 2010 obchodzić w całej Europie jako Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym. Celem tej inicjatywy jest potwierdzenie zaangażowania Unii Europejskiej w działania, które w zdecydowany sposób przyczyniłyby się do wyeliminowania problemu ubóstwa. Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym również Polska, poparły tę inicjatywę, dając tym samym szansę osobom ubogim na bycie wysłuchanym i kierując apel do wszystkich społeczeństw aby włączyły się w walkę z tymi negatywnymi zjawiskami.

Decyzja Unii Europejskiej ustanawia cele, do których osiągnięcia powinno się dążyć przy realizacji działań Europejskiego Roku.

Cel uznanie praw odnosi się do uznania podstawowego prawa osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym do godnego życia i do pełnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa. Europejski Rok powinien zwiększyć świadomość opinii publicznej o sytuacji osób żyjących w ubóstwie, w szczególności grup lub osób znajdujących się w trudnych sytuacjach, i pomoże w propagowaniu ich skutecznego dostępu do praw społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz do wystarczających zasobów i usług wysokiej jakości. Europejski Rok będzie również wspierał walkę ze stereotypami i napiętnowaniem społecznym.

Wspólna odpowiedzialność i uczestnictwo – cel ten skierowany zarówno do władz publicznych, jak i osób indywidualnych kładzie nacisk na zwiększanie odpowiedzialności publicznej za politykę i działania w dziedzinie integracji społecznej, podkreślając zarówno zbiorową, jak i indywidualną odpowiedzialność w zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz znaczenie promowania i wspierania działalności w ramach wolontariatu. Europejski Rok będzie promował zaangażowanie wszystkich podmiotów publicznych i prywatnych, m.in. poprzez aktywne partnerstwo. Zwiększy on poziom świadomości i zaangażowanie oraz stworzy możliwości uczestnictwa dla wszystkich obywateli, w szczególności osób posiadających bezpośrednie lub pośrednie doświadczenia związane z ubóstwem.

Cel spójność zachęca do propagowania bardziej spójnego społeczeństwa poprzez uświadamianie korzyści płynących dla całego społeczeństwa, z którego wyeliminowano ubóstwo, wspierającego sprawiedliwy podział i w którym nikt nie żyje na marginesie. Europejski Rok będzie propagował społeczeństwo wspierające i rozwijające jakość życia, w tym wysoką jakość kwalifikacji i zatrudnienia, społeczny dobrobyt, w tym pomyślność dzieci, i równe szanse dla wszystkich. Ponadto zapewni on zrównoważony rozwój i solidarność między-i wewnątrzpokoleniową oraz spójność polityki z działaniami UE na całym świecie.

Poprzez cel zaangażowanie i konkretne działania Unia Europejska i państwa członkowskie chcą podkreślić silne zaangażowanie na rzecz wywarcia decydującego wpływu na likwidację ubóstwa i wykluczenia społecznego. Opierając się na osiągnięciach i potencjale otwartej metody koordynacji na rzecz ochrony socjalnej i integracji społecznej, Europejski Rok będzie umacniał zaangażowanie polityczne poprzez skupienie uwagi polityków i mobilizację wszystkich zainteresowanych stron na rzecz zapobiegania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz walki z nimi, a także będzie dawał kolejny impuls do działań państw członkowskich i Unii Europejskiej w tym zakresie.

W ramach Roku walczymy nie tylko z ubóstwem lecz również ze zjawiskiem wykluczenia społecznego rozumianym szerzej niż brak środków do życia – to również kwestia dostępności do transportu zbiorowego, usług publicznych, internetu, kultury, systemu ochrony zdrowia, usług i instrumentów aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych, czy też oferty edukacyjno-szkoleniowej.

W ramach „Krajowego programu wdrażania Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym 2010 w Polsce” podjęto różnorodne działania zarówno na poziomie centralnym (bezpośrednio przez Ministerstwo), jak i lokalnym i regionalnym (działania podmiotów otrzymujących dotację w ramach ER realizowane w całym kraju).

Wśród kryteriów wyboru projektów znalazły się kryteria innowacyjności oraz bezpośredniego zaangażowania w działania projektu osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia społecznego, tak aby realizowane projekty stanowiły wartość dodaną Europejskiego Roku.

Otworzyliśmy Europejski Rok w Polsce hasłem: „Budujemy społeczeństwo dla wszystkich”. Do tej chwili przekonaliśmy się jak wiele podmiotów, instytucji i osób indywidualnych angażuje się, często spontanicznie, w działania Europejskiego Roku.

Osoby, które podjęły się wspierania realizacji celów Europejskiego Roku, to jego Ambasadorzy. Polscy Ambasadorzy Roku 2010 to osoby znane z mediów i swojej działalności (Jolanta Fajkowska, Emilian Kamiński, Jan Mela, Agnieszka Górniakowska), ludzie czynnie zaangażowani w pomoc potrzebującym (Jolanta Sobczak, Dyrektor PCPR i pracownik socjalny, przedstawiciele organizacji pozarządowych - ks. Stanisław Słowik, Sebastian Szydlik), osoby doświadczające na co dzień problemów wynikających z ubóstwa i wykluczenia społecznego (Tereliza Braun, Lidia Lewandowska).

Wiele projektów organizowanych jest niezależnie od Ministerstwa. Idee Europejskiego Roku odbiły się szerokim echem w całym kraju. Podmioty podejmujące inicjatywy wpisujące się w cele Roku otrzymują zgodę na użycie jego logo.

Wykonywane są też inne działania: informatory, publikacje prasowe, debaty, audycje telewizyjne („Magazyn Integracja” w TV Polsat oraz cykl „Europejczycy” w TV Wrocław), zaplanowano też badania naukowe.

Zdaje sobie sprawę, że zapobieganie ubóstwu i walka z tym zjawiskiem wymaga kompleksowego podejścia zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym. Tylko wtedy działania będą skuteczne. Jest to też pewien proces, który nie od razu da spektakularne rezultaty.

Jednak już dzisiaj możemy obserwować pozytywne efekty działań w zakresie polityki społecznej. Wymienię tu choćby Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, przy pomocy którego Rząd wspiera finansowo gminy w realizacji bezpłatnego dożywiania dzieci, uczniów oraz osób dorosłych. Po kilku latach działania Programu nie ma już osób- beneficjentów programu, które spełniałyby określone ustawą, podwyższone kryterium dochodowe uprawniające do bezpłatnej pomocy, a które nie byłyby objęte programem ze względu na brak środków.

Minister Pracy i Polityki Społecznej realizuje wiele programów uzupełniających rozwiązania systemu pomocy społecznej jak program „Powrót osób bezdomnych do społeczności”, „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu”, „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”, „Świetlica, Praca, Staż – socjoterapia w środowisku gminnym”.

Działania w ramach Europejskiego Roku uzupełniane są poprzez projekty systemowe w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet VII „Promocja integracji społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, które świetnie odpowiadają na aktualne wyzwania społeczne. W ramach Priorytetu VII podejmowane są przede wszystkim działania zmierzające do ułatwienia dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rozwijania instytucji ekonomii społecznej, jako skutecznej formy integracji społeczno –zawodowej.

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja przyczyni się do lepszego zrozumienia, że ludzie ubodzy powinni otrzymać wsparcie, gdyż na nie zasługują, mają takie same prawo do udziału w życiu społecznym i że chcąc zrozumieć ich problemy, należy ich wysłuchać i umożliwić udział w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą.

Jarosław Duda

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Krajowy koordynator Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym

Więcej o Europejskim Roku:

na stronie internetowej Europejskiego Roku

www.2010againstopoverty.eu

oraz stronie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

www.mpips.gov.pl

Lidia Lewandowska

Ambasador roku 2010,
Europejskiego Roku Walki
z Ubóstwem i Wykluczeniem
Społecznym

Lidia Lewandowska żyje wraz z 30 letnim niepełnosprawnym synem (zespół Downa i inne choroby) z emerytury. Nie szuka pomocy MOPS, dzielnie sama próbuje zapewnić synowi rehabilitację medyczną.

Bardzo aktywnie działa w organizacjach pozarządowych, obecnie jako członek Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Blisko dziecka” pomaga z wielkim zaangażowaniem pisać i realizować wnioski edukacyjne, integracyjne, a nawet wymiany międzynarodowe.

Europa łączy siły w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Prawie 84 miliony Europejczyków zagrożonych jest ubóstwem, co oznacza, że codziennie zmagają się z niepewnością i brakuje im środków na zaspokojenie najbardziej podstawowych potrzeb.

Unia Europejska, zainspirowana zasadą solidarności stanowiącą podwaliny jej struktur, połączyła swe siły z państwami członkowskimi i ogłosiła rok 2010 Europejskim Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym. Podstawowe cele Roku to zwiększenie świadomości opinii publicznej na temat ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zwiększenie zaangażowania politycznego Unii Europejskiej i państw członkowskich w walkę z tymi problemami.

Zadaniem Europejskiego Roku jest również walka ze stereotypami i zbiorową percepcją ubóstwa. Opierając się na unijnych zasadach solidarności i partnerstwa, Rok 2010 nawołuje do zdecydowanej walki z przyczynami ubóstwa, aby wszyscy członkowie społeczeństwa mogli odgrywać w nim pełną i aktywną rolę.

Osoby publiczne oraz osoby, które same doświadczyły ubóstwa, obejmą rolę ambasadorów Roku, co zwiększy zainteresowanie wydarzeniami organizowanymi w ramach Roku, podniesie ich prestiż i pomoże w zaangażowaniu obywateli UE.

Ambasadorzy Roku w Polsce to: Tereliza Braun, Jolanta Fajkowska, Agnieszka Górniakowska, Emilian Kamiński, Patricia Kazadi, **Lidia Lewandowska**, Jan Mela, ks. Stanisław Słowik, Jolanta Sobczak, Sebastian Szydlik.

Dlaczego zgodziła się Pani zostać Ambasadorem Roku 2010?

Każdy człowiek, bez względu na status społeczny, winien solidaryzować się z ludźmi ubogimi, wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za istnienie biedy, a naszym obowiązkiem jest wspieranie ludzi narażonych na wykluczenie, z jakichkolwiek powodów.

Partycypacja osób wykluczonych w kształtowaniu i monitorowaniu polityki społecznej jest gwarantem jej skuteczności. Aktywne uczestnictwo osób ubogich, niepełnosprawnych, seniorów czy bezrobotnych opłaca się całemu społeczeństwu.

Nikt nie przeżyje życia za drugą osobę, dlatego nie możemy ludziom ubogim mówić jak mają żyć, powinniśmy w końcu zacząć ich słuchać i włączać do tworzenia polityki społecznej zarówno na szczeblu krajowym jak i lokalnym.

Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym jest czasem, w którym możemy łamać stereotypy panujące w społeczeństwie na temat biedy oraz budować podstawy prawidłowej (włączającej) polityki socjalnej.

Reprezentowała Pani Polskę na spotkaniu osób dotkniętych ubóstwem w Brukseli w czerwcu 2010. Czy to był ważny moment dla Ambasadora?

Wyjazd do Brukseli, w moim odczuciu, pomógł mi wypełnić obowiązki związane z rolą Ambasadora Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym.

W Parlamencie Europejskim miałam okazję mówić o elementach pogłębiających wykluczenie społeczne rodzin z osobami niepełnosprawnymi.

Mówiłam o stale zwiększających się kosztach leczenia i rehabilitacji, o braku skutecznej polityki wspierającej integrację społeczną oraz o ubożeniu rodzin z osobami niepełnosprawnymi, a w konsekwencji braku dostępu do różnego typu usług i dóbr kultury.

Zwracałam uwagę na sformalizowane zasady regulujące ubieganie się o środki unijne na projekty integrujące młodzież z mniejszymi szansami ze swoimi rówieśnikami.

Spotkanie w parlamencie pokazało mi, że bieda ma różne twarze ale dotyczy każdego europejskiego kraju, że ludzie mówią innymi językami o tych samych problemach. Natomiast walka z ubóstwem i wykluczeniem może zjednoczyć Europejczyków. Spotkanie jest oddolnym budowaniem jedności Europy, dlatego uważam je za bardzo wartościowe.

Myślę, że te spotkania powinny stawać się wzorem dla samorządów lokalnych i regionalnych, dla ośrodków pomocy społecznej, PCPR aby i tam wsłuchiowano się w głos ludzi doświadczających ubóstwa.

Przyszły rok, a szczególnie okres przewodnictwa Polski w UE, winien zmobilizować do udziału w brukselskich spotkaniach polskich euro-deputowanych.

17 Października obchodzimy Dzień Walki z Ubóstwem. Czy Pani sądzi, że taki dzień raz na rok ma sens?

Każde działanie zwracające uwagę na prawo osób ubogich do godnego życia ma sens! Musimy podejmować różne próby łamania stereotypów o biedzie, budować solidarność społeczną, docierać do decydentów bo starość, niepełnosprawność czy ubóstwo może dotknąć każdego z nas.

Taki dzień jest okazją by mówić głośno, że żaden kryzys nie usprawiedliwia braku dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej, do dobrej edukacji dzieci, do życia bez głodu, mieszkania w warunkach ludzkich oraz dostępu do niezbędnych usług zaspakajających podstawowe potrzeby życiowe.

Czy Pani już wie co Pani będzie robić w tym dniu? Ma Pani przesłanie na ten dzień?

Ten dzień spędzę w Warszawie z moimi przyjaciółmi, których poznałam na spotkaniach przygotowawczych do wyjazdu do Brukseli, chciałabym abyśmy wszyscy pokazali politykom naszą solidarność.

Poznać, co myślą najbiedniejsi

Od kilku lat obchodzimy w Polsce 17 października – Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem. Dzień ten jest upamiętnieniem umieszczenia 17 października 1987 roku na płycie na Placu Wolności i Praw Człowieka w Paryżu przesłania ojca Józefa Wrzesińskiego, głoszącego: „Tam, gdzie ludzie są skazani na życie w nędzy, Prawa Człowieka są łamane. Jednoczenie się dla ich poszanowania jest najświętszym obowiązkiem”.

Celem obchodów tego dnia jest przypomnienie tego, o czym zwykle nie pamiętamy: biednych, którzy żyją wśród nas i obok nas, ograniczeń, z jakimi zmagają się każdego dnia, poniżenia, jakiego doznają, spustoszenia, jakie w ich życiu czyni bieda i wsparcia, jakiego powinniśmy im udzielać.

Podczas obchodów tego dnia w Polsce, 17 października 2006 roku, Bronisław Geremek, nieodżałowanej pamięci znawca średniowiecznej biedy, autor wspaniałych książek z historii ubóstwa, mniej chyba znany jako sympatyk i przyjaciel międzynarodowego ruchu ATD Czwarty Świat, organizatora tych obchodów, powiedział: „Chodzi o to, żeby w naszym życiu codziennym przypomnieć, 17 października, że bardzo potrzebne jest mieć serce dla innych”.

W nawiązaniu do myśli ojca Józefa Wrzesińskiego mówił o biedzie jako o naruszeniu praw człowieka i ograniczeniu wolności, a także prawie do godności człowieka biednego.

Trzeba podkreślić „serce dla innych”, czyli współczucie oraz zrozumienie, o którym pisał z kolei ojciec Józef Wrzesiński: „Świat nędzy oczekuje zrozumienia”; „Poznać, co myślą najbiedniejsi”. O biedzie wiemy dużo, znamy jej przyczyny, charakterystyczne cechy, formy, jakie przybiera, skutki, do jakich prowadzi, badamy ją coraz bardziej wyrafinowanymi metodami, ale nie wiemy, co myślą i co czują najbiedniejsi. Co więcej, w świecie indywidualnego sukcesu odpowiedzialnością za biedę skłonni jesteśmy obarczać samych biednych, nie zważając na skutki takiej postawy, czyli poczucie wstydu, poniżenia, odrzucenia.

Oczekujemy, że to państwo, rząd i jego agendy powinny coś wreszcie zrobić z biedą, rozprawić się kiedyś z tym problemem. Nie dostrzegamy, a może tylko nie pamiętamy w codziennym pośpiechu i zabieganiu, że w naszym zróżnicowanym i podzielonym społeczeństwie bieda jest sprawą każdego z nas.

I że od nas też zależy trwanie „kordonu sanitarnego obojętności” czy „globalnego muru berlińskiego” (jak to określił Ryszard Kapuściński), oddzielającego świat biedy od świata bogactwa. O tym przypomina dzień 17 października: o tym, że bieda to nie tylko problem ekonomiczny, społeczny i polityczny, brak środków i możliwości, szans i perspektyw, ale także kwestia współczucia, dążenie do zrozumienia i solidarności z biednymi jako wielki problem etyczny współczesnego świata.

Prof. Elżbieta Tarkowska

Instytut Filozofii i Socjologii Polska Akademia Nauk

17 października w zarysie

Skąd taki Dzień?

*„17 października 1987 roku, obrońcy praw człowieka i obywatela wszystkich krajów zgromadzili się na tym placu. Oddali cześć ofiarom głodu, niewiedzy i przemocy. Potwierdzili własne przekonanie, że nędza nie jest nieunikniona. Wyrazili swą solidarność z tymi, którzy na całym świecie walczą, aby ją znieść. **Tam, gdzie ludzie skazani są na życie w nędzy, prawa człowieka są łamane. Jednoczenie się dla ich poszanowania jest najświętszym obowiązkiem**”.*

Ten apel Józefa Wrzesińskiego, wryty w 1987 roku na Płycie na Trocadero w Paryżu, zapoczątkował świętowanie każdego 17 października Światowego Dnia Sprzeciwu Wobec Nędzy.

W 1992 roku Zgromadzenie Ogólne ONZ postanowiło ogłosić ten dzień Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem (rezolucja 47/196 z 22 grudnia).

Obchody dnia 17 października mają uświadomić opinii publicznej potrzebę likwidacji ubóstwa we wszystkich krajach, w szczególności w krajach rozwijających się i zwrócić uwagę na fakt, że walka z ubóstwem stała się priorytetem rozwoju.

We wrześniu 2006 Sekretarz Generalny ONZ podkreślił znaczenie tego dnia w poświęconym mu raporcie oraz zachęcił wszystkie państwa i wszystkich obywateli do obchodzenia 17 października. Zaaapelował także o zapewnienie udziału w obchodach osobom żyjącym w ubóstwie.

Od 2007 roku Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem jest obchodzony w Polsce pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich.

Dzień godności i wspólnych spotkań - 17 października dniem „przynoszącym dumę, chwałę i odwagę”. Tego dnia, w wielu miejscach na świecie, bardzo biedne osoby dają świadectwo swej siły, inicjatywy i odwagi, jaką okazują w codziennej walce ze skrajnym ubóstwem. Są słuchane i znajdują uznanie.

17 października dniem refleksji i wypowiedzi - Stwarza on okazję do licznych, ogólnie dostępnych refleksji i wypowiedzi publicznych, szczególnie dla tej części społeczeństwa, która rzadko ma okazję uczestniczyć w procesie rozwoju. Fakt, że najbiedniejsi mogą sami mówić, pokazuje, że ich osobiste doświadczenie może być przydatne do zbudowania świata sprawiedliwości i pokoju. Te wypowiedzi pozwalają im nabrać sił do wyjścia z biedy.

17 października dniem, który przyczynia się do spotkań i zmiany spojrzenia - Tego dnia mężczyźni i kobiety, którzy zaznali i ci którzy nie zaznali długotrwałego skrajnego ubóstwa i wykluczenia, gromadzą się w licznych miejscach świata, by głosić solidarność i potwierdzać swoje przekonanie, że bieda nie jest nieodwracalna. Te spotkania pozwalają na zmianę spojrzenia, są źródłem aktywności i konstruktywnych działań na rzecz zwalczania skrajnego ubóstwa i szanowania praw człowieka. 17 października to dzień wyjątkowych spotkań różnych osób, które w innych okolicznościach nie poznałyby się nigdy.

Daję świadectwo o Was

Słowa wypowiedziane przez Ojca Józefa Wrzesińskiego,
17 października 1987 roku z okazji Zgromadzenia Obrońców Praw Człowieka.

Niezliczone miliony ludzi
zmarłych z nędzy i głodu
– dzieci, kobiety i mężczyźni,
to w waszym imieniu dzisiaj
przemawiam.

Tu, na placu Wolności i Praw Człowieka,
nie chcę jednak rozpamiętywać waszej
śmierci, lecz pragnę dać świadectwo
o waszym życiu,
które przeżyliście między nami.

Daję świadectwo o was, matki,
których dzieci, niechciane
w naszym świecie,
skazane są na życie w nędzy.

Daję świadectwo o waszych dzieciach,
cierpiących z głodu,
pozbawionych uśmiechu,
a przecież mimo to pragnących kochać.

Daję świadectwo o milionach
młodych ludzi, którzy nie widzą już
sensu wiary i sensu życia,
i na próżno szukają dla siebie
przyszłości w tym oszalałym świecie.

Daję świadectwo o was,
ubodzy wszystkich czasów
i obecnej epoki, o was,
skazani na ciągłą poniewierkę,
tułający się z miejsca na miejsce,
pogardzani i znieważani.

O was, ludzie pracy bez zatrudnienia,
dzień po dniu przygniataani
ciężarem życia.

O was, robotnicy, których ręce
do niczego nie służą.

O was, miliony mężczyzn, kobiet
i dzieci, których serca biją mocno
i pragną walczyć.

Których duch buntuje się przeciw
niesprawiedliwemu losowi,
na jaki zostaliście skazani.
Którzy odważnie domagacie się
poszanowania swej bezcennej godności.

Jestem waszym świadkiem,
dzieci, kobiety i mężczyźni,
którzy nie chcecie przeklinać,
lecz pragniecie kochać i modlić
się, pracować i jednoczyć się po to,
aby narodził się świat solidarny.

Aby nastał świat, ludzki świat,
w którym każdy człowiek,
zanim umrze,
będzie mógł dać z siebie to,
co najlepsze.

Jestem waszym świadkiem,
mężczyźni, kobiety i dzieci,
których sławi ten napis
wryty sercem, ręką i dłutem
w marmurze, na tym placu Wolności.

Daję świadectwo w waszym imieniu,
aby ludzie wreszcie zaczęli liczyć się
z człowiekiem i raz na zawsze
odrzucili nędzę
jako ludzkie przeznaczenie.

Józef Wrzesiński [fr. Joseph Wresinski] (1917 – 1988) - syn Polaka i Hiszpanki, urodził się 12 lutego 1917 w Angers we Francji w rodzinie bez środków do życia. Od dziecka poznawał z bliska skrajne ubóstwo, niesprawiedliwość i przemoc. W 1957 wraz z wieloma rodzinami odrzuconymi przez społeczeństwo założył ponadwyznaniowy Ruch ATD Czwarty Świat.

W 1987r. zredagował głośny raport **Skrajne ubóstwo, a niestabilność ekonomiczno-społeczna**. Raport określa nędzę jako pogwałcenie całości praw człowieka oraz ogłasza, że nie można zwalczyć nędzy bez jednoczesnego uznania najbardziej zagrożonych za partnerów.

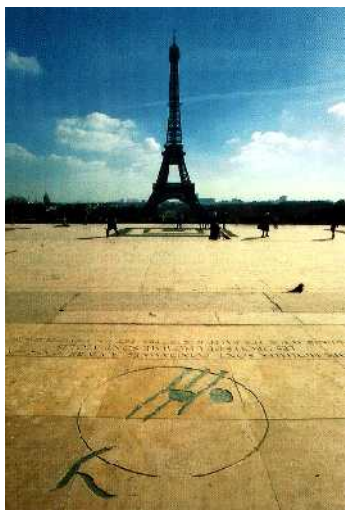

17 października 1987 w Paryżu

17 października 1987 r. 100 000 osób zebrało się w Paryżu na Placu Wolności i Praw Człowieka (Trocadéro), tam, gdzie w 1948 r. została podpisana Powszechna Deklaracja Praw Człowieka. Reprezentowały one różne kraje, środowiska i wyznania. Przybyły po to, by zaznaczyć swój sprzeciw wobec ubóstwa, a także konieczność działania by je przewyciężyć. Niektóre z nich na co dzień żyją w wielkim ubóstwie, inne są reprezentantami instytucji publicznych – międzynarodowych, krajowych bądź regionalnych. Byli tam także wolontariusze i działacze rozmaitych lokalnych stowarzyszeń.

Tak liczne zgromadzenie było odpowiedzią na apel założyciela międzynarodowego ruchu ATD Czwarty Świat, Ojca Józefa Wrześnińskiego. Jego ideą było ustanowienie dnia przypominającego o tym, że skrajne ubóstwo jest pogwałceniem praw człowieka i że zbyt często jest ono niedostrzegane przez społeczeństwo. Tego dnia na Trocadéro umieszczono płytę z wygrawerowanym napisem:

17 PAŹDZIERNIKA 1987 ROKU

OBROŃCY PRAW CZŁOWIEKA I OBYWATELA Z WSZYSTKICH KRAJÓW ZGROMADZILI SIĘ NA TYM PLACU. UCZCILI OFIARY GŁODU, NIEWIEDZY I PRZEMOCY. POTWIERDZILI SWĘ PRZEKONANIE, ŻE NĘDZA NIE JEST NIEUCHRONNA. OGŁOSILI SWĄ SOLIDARNOŚĆ Z TYMI, KTÓRZY NA CAŁYM ŚWIECIE WALCZĄ, BY JĄ ZNIEŚĆ.

„ TAM, GDZIE LUDZIE SKAZANI SĄ NA ŻYCIE W NĘDZY, PRAWA CZŁOWIEKA SĄ ŁAMANE. JEDNOCZENIE SIĘ DLA ICH POSZANOWANIA JEST NAJŚWIĘTSZYM OBOWIĄZKIEM. ”

OJCIEC JÓZEF WRZEŚNIŃSKI

Od 1988, co roku 17 października, obchodzony jest jako Światowy Dzień Sprzeciwu Wobec Nędzy. W coraz liczniejszych krajach świata jest okazją do gromadzenia się i do wyrażania na różne sposoby sprzeciwu wobec biedy i wykluczenia.

W 1997 roku Jan Paweł II rozpoczął obchody Światowych Dni Młodzieży w Paryżu od zgromadzenia przed płytą na Trocadéro i od odczytania wyrytego na niej przesłania.

Płyty 17 października w wielu krajach

Przesłanie 17 października jest wyryte na pamiątkowych płytach w wielu krajach.

Od roku 1987 wiele stolic świata, małe miejscowości i organizacje międzynarodowe umieszczają w symbolicznych miejscach, na znak solidarności, replikę płyty z Paryża z wyrytym apelem, takim, jak na Płyce na Trocadéro. **Na świecie istnieje ponad 40 replik, także w sercu Kielc**, oraz m.in. w Rizal Park, w parku Bohaterów w Manili na Filipinach (od 1993r.), u stóp Łuku Triumfalnego, w Lizbonie w Portugalii (od 1994r.), w miejscowości Manéga w Burkina Faso (od 1996r.)

**W Radzie Europy w Strasburgu
we Francji (od 1993r.)**

**U stóp Łuku Triumfalnego
w Lizbonie w Portugalii (od 1994r.)**

**Boutros Boutros-Ghali, szósty Sekretarz Generalny ONZ, przed płytą
w miejscowości Manéga w Burkina Faso**

**W Dublinie pod Pomnikiem
Wielkiego Głodu (od 2008r.)**

**W Brukseli w sąsiedztwie
Parlamentu Europejskiego (od 2002r.)**

**U stóp dawnego Muru Berlińskiego
w Niemczech (od 1992r.)**

W siedzibie Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku (od 1996r.)

„Jestem zazdrosny o tych, którzy od małego uczyli się miłości do muzyki i tańca, sztuki i poezji. Ja nie otrzymałem takiej szansy i cierpiałem z tego powodu całe życie. Walczyłem więc o to, by taką szansę dać najuboższym.” Józef Wrzesiński

17 października, rocznica śmierci Fryderyka Chopina

Dzień Walki z Ubóstwem z perspektywy znanego pianisty

W Polsce wiele osób wie, że 17 października przypada rocznica śmierci Fryderyka Chopina. W tym 2010 roku, roku Chopina, ta zbieżność dat zachęca nas, by pogłębić refleksję nad rolą muzyki i innych dziedzin sztuki w walce z nędzą.

Dlatego właśnie **oddajemy głos Miguelowi Ángelowi Estrella, członkowi komitetu do spraw Dnia 17 Października.**

Zagramy dla tych, którzy wydają się najbardziej przytłoczeni życiem w nędzy bez wyjścia...

Nędza to nie bieda... Ta ostatnia w wielu przypadkach może otworzyć ludzką duszę, wyzwolić z niej energię duchową, która stanie się źródłem solidarności, braterstwa, pokoju.

Nędza zaś zawsze jest złem absolutnym, które odbiera człowiekowi jego godność wystawiając go na pastwę wszelkich plag, które od początku świata uderzają w podstawowe wartości ludzkich społeczeństw; nędza czyni go ofiarą niesprawiedliwości społecznych, nieodpowiedzialności polityków i egoizmu niszczącego najbogatszych.

Od najmłodszych lat wiedziałem, dzięki wychowaniu, jakie otrzymałem w rodzinie, że istnieje najwyższy obowiązek, by poświęcać czas i siły tej walce z nędzą. Później, kiedy zostałem

muzykiem, zrozumiałem, że pozytywne doświadczenia związane ze sztuką, edukacją i sportem stanowiły istotne wsparcie dla tych, których ona niszczyła, zwłaszcza dla dzieci i młodych.

Od początku mojej działalności artystycznej, wraz z żoną – również muzykiem – znajdowaliśmy w naszym życiu miejsce na solidarną obecność w środowiskach najbardziej wykluczonych. Graliśmy muzykę (klasyczną i popularną) dla tych, którzy wydawali nam się najbardziej przytłoczeni życiem w nędzy bez wyjścia.

W latach sześćdziesiątych studiowaliśmy w Paryżu. W tym czasie, gdy przebywaliśmy w Leuven, dowiedzieliśmy się o ogłoszeniu doktryny Soboru Watykańskiego II, na którą my, młodzi chrześcijanie z Ameryki Łacińskiej, tak długo czekaliśmy. Watykan II jeszcze bardziej utwierdził mnie w moich przekonaniach, wzywając Kościół, by stał się służebny i ubogi i by wstawiał się za najbiedniejszymi przy każdej okazji, gdy zapadają najważniejsze decyzje.

Miguel Ángel Estrella, Ambasador Dobrej Woli UNESCO

Miguel Ángel Estrella, należący do najznamienitszych pianistów argentyńskich, nie ustaje w wysiłkach, by dostęp do muzyki miały najbardziej zmarginalizowane grupy społeczne. Zakłada międzynarodową fundację « Muzyka nadzieją ». Celem fundacji jest to, « by muzyka służyła społeczności ogólnoludzkiej i godności każdego człowieka, a także obrona praw twórców, głównie młodych muzyków oraz budowanie pokoju »

W wieku 36 lat w 1976 r. opuszcza Argentynę, gdzie dotykają go represje ze strony junty wojskowej. W Urugwaju zostaje aresztowany. Uwięziony, w celi ćwiczy na niemej klawiaturze. Gdy w 1980 r. w wyniku międzynarodowych nacisków wychodzi na wolność, postanawia osiąść we Francji.

W 1989 r. Miguel Ángel Estrella zostaje mianowany Ambasadorem Dobrej Woli UNESCO. Od 2007 r. pełni funkcję ambasadora Argentyny przy UNESCO.

Miguel Ángel Estrella pisze: «Mam bliskie związki z Polską, a w szczególności z Chopinem, dzięki któremu zaczęła się moja przygoda z fortepianem. Jest on zawsze obecny w moich modlitwach». W latach 1982-85 « Muzyka nadzieją » prężnie działa na rzecz Polski. Pomoc dociera do polskich artystów związanych z ruchem Solidarność. Z tego powodu za rządów Jaruzelskiego Miguel Ángel Estrella otrzymuje odmowę wizy wjazdowej do Polski. Jako członek honorowy Solidarności pianista odbywa przed upadkiem PRL częściowo utajnione tournée w hołdzie księdzu Jerzemu Popiełuszcze.

Kiedy wyszedłem na wolność w 1980 roku, bardzo zależało mi na tym, by w ramach organizacji „Muzyka Nadzieją”, którą założyłem w 1981, odbywały się warsztaty muzyczne dla młodych. Stwierdziłem, że zawsze wszystkim tym, którzy uczestniczyli w nich przez pewien czas, udawało się uciec od tych nieszczęść, które zwykle powoduje życie w nędzy, którego doznawały ich rodziny: przemocy, przestępstw, prostytucji, degradacji psychicznej i innych.

Także w 1980 roku miałem szczęście poznać Geneviève Anthonioz-De Gaulle, która była wówczas przewodniczącą ATD Czwarty Świat we Francji. Uczestniczyła aktywnie w staraniach o to, bym wyszedł na wolność. Nigdy nie zapomnę jej świadectwa. Kilka miesięcy później znów miałem szczęście – Ojciec Józef Wrzesiński, dla którego grałem na pianinie, zapytał mnie o powód dla którego stworzyłem organizację „Muzyka nadzieją”. Od razu poczułem jedność z jego przesłaniem, które było także głoszone przez grupę, która dołączyła do niego, tak jak Geneviève.

Zrozumiałem, że ATD Czwarty Świat i Muzyka Nadzieją mają wspólną duszę, są wezwane nagłą potrzebą działania w służbie walki z wszelkimi formami nędzy, która niszczy naszych braci na całym świecie.

Od tego czasu międzynarodowy dzień walki z ubóstwem, 17 października, zainicjowany przez ATD i Ojca Wrzesińskiego, jest dla mnie każdego roku znaczącą datą, symbolem tego, co we mnie najważniejsze w związku z moją odpowiedzialnością związaną z rolą muzyka społecznego, którym chcę być i którym pozostaję. Każdego 17 października zależy mi na tym, by świętować, na swój sposób i w ramach swoich możliwości, w jedności braterskiej ze wszystkimi, którzy tego dnia mobilizują się na całym świecie.

Zwłaszcza w tym roku, 17 października 2010, mam nadzieję uczestniczyć z całego serca w tym święcie, które chcielibyśmy, by było powszechne, w jedności ze wszystkimi i w hołdzie tym, którzy do tej pory pracowali pośród nieszczęścia, by zapaliło się w jakimś miejscu świata światelko możliwej nadziei; nadziei na świat, który wreszcie będzie bardziej sprawiedliwy, w którym będzie więcej braterstwa dla wszystkich istot ludzkich.

Miguel Ángel Estrella

Międzynarodowy Komitet do spraw Dnia 17 Października, Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem

Z okazji obchodów 17 października w 2008 roku, Cassam Uteem, dawny prezydent Republiki Mauritiusu (1992-2002), zapowiedział stworzenie Międzynarodowego Komitetu do spraw Dnia 17 Października.

Międzynarodowy Komitet ma na celu:

- promowanie Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, zreszającego publicznie, na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym, wszystkich tych, którzy już walczą razem o świat bez ubóstwa oraz tych, którzy pragną do nich dołączyć.

- zapewnić poszanowanie dla ducha i pierwotnego znaczenia tego Dnia, odnoszącego się do 17 października 1987 roku, kiedy to został sformułowany apel, nawołujący do wspólnej walki ze skrajną biedą: „*Tam gdzie ludzie skazani są na życie w nędzy, łamane są prawa człowieka. Jednoczenie się dla ich poszanowania jest najświętszym obowiązkiem*”. (Ojciec Józef Wrzesiński)

- tworzenie i promowanie miejsc wspólnych spotkań, w celu zbliżenia do siebie osób ze wszystkich środowisk i zjednoczenia ich w walce przeciwko biedzie i łamaniu Praw Człowieka oraz w walce o pokój dla wszystkich.

W skład Komitetu wchodzi osoby pochodzące z różnych środowisk, w tym osoby, które osobiście doświadczyły życia w skrajnej biedzie, wszyscy wspólnie zaangażowani w zwalczanie ubóstwa:

Członek honorowy: Javier Perez de Cuellar (Peru), piąty Sekretarz Generalny ONZ;

Przewodniczący: Cassam Uteem, prezydent Republiki Mauritiusu (1992-2002);

Inni członkowie, m. in.:

- Boutros Boutros-Ghali (Egipt), szósty Sekretarz Generalny ONZ;
- Titinga Pacéré, (Burkina Faso), adwokat, Międzynarodowy Trybunał Karny, Arusza;
- **Miguel Angel Estrella (Argentyna), pianista, ambasador Argentyny przy UNESCO;**
- Abdou Diouf (Senegal), przewodniczący, Międzynarodowa Organizacja Frankofonii;
- Simone Veil (Francja), była przewodnicząca Parlamentu Europejskiego;
- Nina Lim Yuson (Filipiny), przewodnicząca, Międzynarodowy Ruch ATD Czwarty Świat;
- Profesor Adam Seligman (USA), Uniwersytet w Bostonie;
- Profesor Yozo Yokota (Japonia), Uniwersytet Chuo, Wydział Prawa, Tokio;
- Jacques Petidor (Haiti), pedagog, Ministerstwo Edukacji.

17 października i narodowa strategia walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Dla wielu państw na całym świecie coroczne obchody Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem stanowią okazję do omawiania, oceniania i promowania krajowych programów, mających na celu integrację społeczną i przeciwdziałanie ubóstwu.

Obchody tego dnia stają się tradycją także w Polsce. Inicjatywa wyszła od Rzecznika Praw Obywatelskich, który dnia 17 października 2008 zainicjował przygotowanie polskiej narodowej obywatelskiej długofalowej strategii walki z ubóstwem. Zorganizowany w latach 2009 i 2010 Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem stwarza sposobność do dyskusji nad tym projektem i przygotowywania poszczególnych części tej strategii.

Począwszy od 2002 roku, reprezentanci państw członkowskich Unii Europejskiej spotykają się z okazji 17 października na obradach europejskiego Okrągłego Stołu przeciwko biedzie i wykluczeniu społecznemu, organizowanych w państwie przewodniczącym UE. W tym roku obrady odbędą się 18 i 19 października w Belgii.

Za rok Polska będzie odpowiadać za ich organizację i z pewnością obrady europejskiego Okrągłego Stołu stanowią będą jeden z głównych punktów obchodów Dnia Walki z Ubóstwem 2011.

Genezy powstania Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem należy szukać we Francji. Dzięki wydarzeniom roku 1987 dzień ten jest dzisiaj ważnym miejscem swoistych „rendez-vous”, na których toczone mogą być debaty nad krajową polityką socjalną.

Kilka miesięcy przed organizacją pierwszego Dnia Walki z Ubóstwem, francuska Rada Ekonomiczno-Społeczna zgodnie przyjmuje tak zwany „Raport Wrzesińskiego”. Dokument ten wprowadza nowe podejście do krajowej strategii przeciwdziałania ubóstwu.

17 października 1987 roku Józef Wrzesiński rozpropagował to podejście, a także pozostawił dziedzictwo, które wciąż stanowi ważny punkt odniesienia dla państw członkowskich UE.

Raport Wrzesińskiego

„Skrajne ubóstwo a niestabilność ekonomiczno-społeczna”

Francja - 1987

Raport Wrzesińskiego porusza problem skrajnego ubóstwa i jego wpływu na życie ludzi. Przedstawia on szczegółową analizę utrzymującej się biedy w jednym z bogatych państw europejskich. **Oryginalność raportu tkwi w jego trzech głównych stwierdzeniach: definicji życia w skrajnym ubóstwie; nacisku położonego na ukazanie ubóstwa jako zaprzeczenie praw człowieka; roli najuboższych w inicjacji, realizacji oraz ocenie lokalnych i narodowych programów walki z ubóstwem.** Na bazie tych trzech stwierdzeń Wrzesiński wysuwa jasne i szczegółowe zalecenia dotyczące sposobów zwalczania ubóstwa na poziomie lokalnym i narodowym. Różnorodnie propozycje łączy wezwanie do utworzenia długofalowej, wszechstronnej i spójnej strategii przeciwdziałania ubóstwu.

1 - DEFINICJA ŻYCIA W SKRAJNYM UBÓSTWIE

Poczucie bezpieczeństwa człowieka bądź rodziny opiera się na fundamentach takich jak zatrudnienie, zdrowie, warunki mieszkaniowe czy edukacja. Jeżeli są one mocne, ludzie są w stanie sprostać odpowiedzialności, jaka ciąży na nich w pracy, obowiązkom wobec rodziny i społeczności, a także korzystać w pełni z podstawowych praw przysługujących im jako obywatelom. Konsekwencją podważenia tych fundamentów jest mniej lub bardziej silne i trwałe poczucie niepewności. Zaś sytuacja, gdy uczucie to przez długi czas dotyka kilku sfer życia jednocześnie, może wpędzić w skrajną nędzę. Wtedy też szansa człowieka czy rodziny na samodzielne odzyskanie utraconych praw i obowiązków jest bardzo znikoma.

Raport Wrzesińskiego str.6

Raport ten zawierał 3 główne zalecenia.

1 – pogłębienie zrozumienia ubóstwa

O wiele bardziej niż dane statystyczne potrzebna jest według Raportu jakościowa wiedza, szczególnie o długofalowym wpływie poczucia niepewności i walce ubogich o przetrwanie. Taką wiedzę według Raportu zdobyć można tylko rozmawiając i działając z ubogimi, a także ucząc się od nich.

Powinno się zatem dążyć do publikacji badań i prac naukowych pisanych wspólnie z ubogimi i wspierać wymiany pomiędzy ubogimi a ludźmi i organizacjami wspierającymi integrację ze społeczeństwem.

2 - UBÓSTWO: UTRATA PRAW CZŁOWIEKA I OBYWATELA

Gdy niepewność zaczyna opanowywać coraz więcej sfer życia – materialną, kulturalną, społeczną i obywatelską, wtedy poczucie to umacnia się i może prowadzić do utraty podstawowych praw. Brak stałego adresu zamieszkania uniemożliwia oddanie głosu w wyborach. Analfabeci są niedoinformowani w zakresie programów politycznych. Rodzina z ograniczonymi środkami do życia nie może podjąć niezależnej decyzji odnośnie miejsca zamieszkania. Rodzice bez środków finansowych nie mogą odwiedzać swoich dzieci w ośrodkach położonych daleko od domu.

Najubożsi pokazują nam, że prawa człowieka nie mogą być ograniczane do praw obywatelskich i politycznych. Te prawa nie istnieją i ludzie nie mogą z nich korzystać, gdy pozbawieni są praw gospodarczych, kulturowych i społecznych.

Raport Wrzesińskiego str.7 i 92

3 - WEZWANIE DO WSPÓŁPRACY Z NAJUBOŻSZYMI

Ludzie żyjący w warunkach skrajnej nędzy mogą podzielić się przemyśleniami na temat swoich życiowych doświadczeń. Ich obserwacje powinny stanowić ważny punkt odniesienia w tworzeniu strategii walki z ubóstwem. Pod uwagę powinny także zostać wzięte ich doświadczenia i opinie dotyczące życia społecznego oraz codziennej styczności z organizacjami wolontariackimi i pracownikami.

Partnerstwo jest ważnym warunkiem dla rozwoju ludności jako całości, jednakże najbiedniejsi pozbawiani są tego doświadczenia. Ich udział w życiu społeczeństwa zależy od naszych politycznych i społecznych władz i ich dobrej woli, aby najbiedniejszych słuchać i informować, uwzględniać ich opinie i propozycje, oraz brać pod uwagę ich chęć wypełniania obowiązków jako obywateli.

Raport Wrzesińskiego str.7 i 9

2 – zasięgnięcie opinii ubogich

Według Raportu Wrzesińskiego niezbędna jest regularna ocena i korekta ustaw z uwzględnieniem ich wpływu na najuboższych.

To natomiast wymaga ustanowienia prawomocnej reprezentacji ubogich, której zasięg nie będzie ograniczać się do sfery socjalnej, ale rozciągać się będzie po każdą dziedzinę życia społeczeństwa jako całości.

3 – zabezpieczenie podstawowych potrzeb ludzkich

Raport Wrzesińskiego wskazuje na natychmiastową konieczność stworzenia planu pomocy kryzysowej na przykład w sferze warunków mieszkaniowych. Trzeba jednak mieć na uwadze to, aby pomoc była częścią większych długofalowych planów mających na celu integrację ubogich ze społeczeństwem. Raport proponuje odejście od fragmentarycznych reform na rzecz szeroko zakrojonego programu walki z ubóstwem w zakresie edukacji, pracy i szkoleń, podstawowych przychodów, warunków mieszkaniowych, zdrowia, obrony i wspierania rodziny.

Po swoim apelu z 17 października 1987 roku Wrzesiński miał nadzieję, że ukazanie ubóstwa jako utraty praw człowieka i obywatela wraz z trzema powyższymi zaleceniami zainspirują powstanie projektu krajowej i europejskiej strategii walki z ubóstwem.

Wydarzenia z historii obchodów 17 października w Polsce

W Polsce od 1992 roku, tj. od chwili ogłoszenia 17 października Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem, podejmuje się różne inicjatywy związane z jego obchodami. Od roku 1997/98 różne instytucje upamiętniają 17 października publicznie.

„Ojciec Józef Wrzesiński głosił światu, że nędza jest pogwałceniem praw człowieka, oznacza brak wolności. (...) Chodzi o to, żeby w naszym życiu codziennym przypomnieć, 17 października, że bardzo potrzebne jest mieć serce dla innych. (...) Przed Parlamentem Europejskim została postawiona właśnie tablica z przesłaniem 17 października w bardzo prostym celu: polityka, to nie jest tylko coś, w czym chodzi o władzę. W polityce chodzi o to, by ludziom było mniej źle.”

**Prof. Bronisław Geremek,
17 października 2006**

„Ludzie patrzą na nas z obrzydzeniem, jak na kogoś kto umie tylko pić lub kraść. Niech ten dzień zmieni sposób patrzenia na nas. Chcemy coś zrobić. Chcemy, żeby w nas zainwestowano.”

**Cezary Bieniaszewski,
Wolontariusz ATD Czwarty Świat, Kielce**

„Z pomocą kilku życzliwych osób 17 października 2003 r. wspólnie zorganizowaliśmy spotkanie na Akademii Bydgoskiej, które stało się impulsem do dyskusji i refleksji na temat godności człowieka ubogiego.”

**Katarzyna Nawrocka,
Pracownik socjalny, Bydgoszcz**

W 1997 roku Wojewoda Kielecki zaprosił listownie przedstawicieli władz samorządowych do wzięcia udziału w obchodach 17 października. Zachęcił ich do poznania ducha tego dnia oraz do propagowania go wśród obywateli.

17 października 1998 oraz 1999 Fundacja Barka zorganizowała w Poznaniu spotkanie pracowników organizacji z Europy Wschodniej oraz Zachodniej walczących z ubóstwem. Osoby z Ukrainy, Białorusi, Niemiec, Francji, Danii oraz Polski miały możliwość podzielenia się doświadczeniami oraz wsparcia się we wzajemnych wysiłkach w walce z ubóstwem. Włączanie osób wykluczonych w spotkania i debaty oraz zachęcanie ich do publicznego wypowiedzania się, należy do stałych działań Barki.

W Kielcach, na dworcu kolejowym, od 2000 roku - 17 października odprawiana jest msza święta, w której

uczestniczy wiele osób żyjących na ulicy. Dla nich dworzec jest miejscem spotkań i symbolem solidarności z osobami bezdomnymi. To w tym mieście 17 października 2002, z inicjatywy bezdomnych działających w Ruchu ATD Czwarty Świat, przed dworcem został wzniesiony krzyż poświęcony pamięci ich „przyjaciół”, zmarłych z powodu nędzy. Od tamtego dnia zarówno w Kielcach, jak i w innych miastach osobom tym jest składany hołd.

17 października, z inicjatywy różnych organizacji pozarządowych organizuje się konferencje, których celem jest podniesienie świadomości społecznej na temat sytuacji osób żyjących w ubóstwie:

2000 – Radom i Kielce : „ Ubóstwo jako wyzwanie dla nowej Europy”

2001 – Warszawa: „ Bezdomność – wyzwania i rozwiązania”

2002 – Poznań: „Od wykluczenia do integracji społecznej”

2003 – Bydgoszcz: „Godność Ubogich”

2005 – Kielce: „Kielecka bieda”

2006 – Warszawa: „Jak dać szansę na rozwój najbiedniejszym?”; Kielce : „Mieszkania (czy getta ?) socjalne”

W 2004 stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” zredagowało wspólnie z uczestnikami seminarium list otwarty w sprawie ubóstwa. List ten był szeroko cytowany w mediach.

Od 17 października 2003 polscy przedstawiciele biorą również udział w obradach europejskiego okrągłego stołu na temat ubóstwa oraz wykluczenia społecznego, organizowanych corocznie w Międzynarodowym Dniu Walki z Ubóstwem przez państwo, które przewodniczy Unii Europejskiej.

„ W tym dniu mogę pokazać pracownikom socjalnym i innym osobom zajmującym się zawodowo pomaganiem, że warto patrzeć na życie, rodzinę i problemy osób, którym pomagamy ich oczami ... Nie mówię tego dlatego, że mam receptę na wszystkie problemy. Ale chcę poznać twoje potrzeby, twoje oczekiwania oraz działać coś z tobą. ”

**Grażyna Pisarczyk,
Pracownik socjalny, Kielce**

„Świętowanie tego dnia jest potrzebne. Możemy wyrzucić nacisk na naszych przedstawicieli, na polityków, żeby próbowali coś zmienić.”

**Anna Machalica-Pułtorak,
Prezes i założyciel Stowarzyszenia
„Otwarte Drzwi”, Warszawa**

Każdego roku w Rzymie Jan Paweł II uczestniczył w obchodach tego dnia. W 2000 roku

wyraził zgodę, aby słowa jego modlitwy: **„Nigdy więcej dyskryminacji, wykluczenia, ciemnienia, pogardy dla biednych i opuszczonych”** zostały wygrawerowane na Płyce upamiętniającej ofiary nędzy, umieszczonej na dziedzińcu San Giovanni w Laterano. Stanowi ona replikę Płyty zainaugurowanej przez Ojca Józefa Wrzesińskiego w Paryżu w 1987 roku.

Niektóre lokalne stowarzyszenia świętują 17 października jako cykliczne spotkanie osób zaangażowanych na rzecz najbardziej potrzebujących. Od roku 2004 członkowie Stowarzyszenia Barka w Strzelcach Opolskich obchodzą je wspólnie z mieszkańcami domu, który prowadzą.

17 października 2006 grupa stowarzyszeń krajowych i lokalnych ogłosiła stworzenie Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu (EAPN – www.eapn.org.pl).

„Dla mnie 17 października to jeden z najważniejszych dni w roku, dlatego, że do dnia dzisiejszego pamiętam „smak” głodu i nędzy z mojego dzieciństwa. Urodziłem się w roku 1948. Od siedmiu lat jestem związany ze Stowarzyszeniem BARKA. Bliski kontakt z ludźmi bezdomnymi, bezrobotnymi i uzależnionymi pozwala mi postrzegać zjawisko nędzy i wykluczenia poprzez pryzmat drugiego człowieka. Podając mu rękę czuję się jego bratem.”

**Antoni Tercha, Wiceprzewodniczący
Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej Barka
w Strzelcach Opolskich**

„Co roku 17 października spędzam z osobami biednymi. Takie spotkania i przemyślenia dają mi siłę do działania w mojej codziennej pracy.”

Wojciech Lubawski, Prezydent Miasta Kielce

„Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem jest wezwaniem społeczności światowej o solidarne wsparcie dla osób dotkniętych brakiem podstawowych środków do życia, który jest powodem utrudnienia dostępu do podstawowych usług w zakresie kształcenia czy ochrony zdrowia, a w konsekwencji także wykluczenia społecznego, marginalizacji i dyskryminacji. Światowa społeczność, reprezentowana przez Organizację Narodów Zjednoczonych, widzi w ubóstwie naruszenie podstawowych praw człowieka.”

**Dr Janusz Kochanowski,
Warszawa, dnia 24 maja 2007 roku**

W 2007 roku podczas Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich odbyło się ponad 150 różnych imprez. Znalazły się wśród nich: konferencje, seminaria, debaty, wystawy plastyczne i fotograficzne, publikacje, manifesty, happeningi, punkty porad i informacji. Ich ważnym aspektem było włączenie w dialog osób bezpośrednio dotkniętych i doświadczonych ubóstwem i marginalizacją społeczną. Niepełna ich lista została opublikowana na stronie internetowej:

www.przeciw-ubostwu.rpo.gov.pl

Aktywności związane z Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem miały miejsce w całej Polsce, co było możliwe dzięki działalności Komitetu Organizacyjnego. W 2007 Komitet Organizacyjny był reprezentowany przez 19 organizacji i instytucji ogólnopolskich, które pełnią kluczową rolę w codziennej pracy w obszarze pomocy społecznej. Celem Komitetu jest koordynacja i inicjowanie przedsięwzięć związanych z obchodami 17 października. Hasło Komitetu w 2007 roku brzmiało:

**"DUŻO ROBIMY OSOBNO, ZRÓBMY
JESZCZE WIĘCEJ WSPÓLNIE"**

Co możemy zrobić przed 17 października oraz tego dnia?

- **17 października zorganizować marsz, konferencję lub innego rodzaju wydarzenie.** Bądź twórczy, a jednocześnie zachowaj ducha tego dnia opartego na wzajemnym szacunku, pokoju i jedności osób biednych i nie doświadczających biedy.
- **Uświadamiać dzieci i młodzież** na temat praw człowieka i walki ze skrajnym ubóstwem, angażując do tego szkoły, media oraz dziecięce i młodzieżowe organizacje. Umożliwić im wyrażenie sprzeciwu wobec wykluczenia dzieci i młodzieży - „przyszłości świata”.
- **Zorganizować minutę ciszy i odczytać przesłanie z 17 października 1987 roku** w miejscu mającym szczególny charakter lub w trakcie odbywających się tego dnia spotkań.
- **Wesprzeć realizację Milenijnych Celów Rozwoju (ONZ)** oraz zachęcić przywódców politycznych do wypełnienia tego zobowiązania podjętego przez społeczność międzynarodową.
- **Spisać lub nagrać świadectwo.** Jeżeli doświadczyłeś niesprawiedliwego traktowania związanego z ubóstwem i wykluczeniem, opisz je oraz swoją walkę o własną godność, tak aby inni mogli zrozumieć, co przeżywałeś i włączyć się do walki z ubóstwem. Jeżeli poznałeś ludzi mających poczucie odrzucenia i wstydu z powodu nędzy, bądź ich świadkiem. Zachęć ich do spisywania świadectw. 17 października odczytaj je dzieląc się nimi z innymi. Prześlij swoje świadectwa na atd-warszawa@neostrada.pl po to, by mogły być przekazane innym.
- **Zaproponować ośrodkom myśli filozoficznej i religijnej,** aby określiły, w jaki sposób chcą się solidaryzować z najuboższymi i skupić wokół nich swoje działania. **Zwrócić się do przywódców religijnych o modlitwę w tym dniu za zmianę sytuacji ubogich.**
- **Zorganizować koncert.** Zaprosić chór lub zespół muzyczny do zaśpiewania tego dnia piosenek osób ubogich. Skorzystaj z okazji i zaprosz wolontariuszy do realizacji projektów kulturalnych razem z osobami najbardziej wykluczonymi.
- Po raz czwarty od 2007 r., **Rzecznik Praw Obywatelskich organizuje coroczną, obecnie X Konwencję Ruchu przeciw Bezradności Społecznej,** która będzie stanowić wkład Ruchu w działania przeciw ubóstwu. Konwencja odbędzie się w dniu 17 października 2010 w Warszawie. Ruch przeciw Bezradności Społecznej, zainicjowany przez RPO w 2001 r., podejmował zawsze na swoich corocznych spotkaniach tematy bliskie ubóstwu. Organizowana z okazji Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym Konwencja jest bardzo istotnym krokiem w procesie przygotowania Polskiej Obywatelskiej Strategii Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym na lata 2011 – 2015. Udział w niej wezmą przedstawiciele Rządu RP, władz samorządowych, naukowcy, pracownicy i wolontariusze organizacji pozarządowych. Wśród uczestników znajdują się osoby doświadczające ubóstwa.
Kontakt i informacja: Ewa Wrońska, Biuro RPO - e.wronska@brpo.gov.pl

Milenijne Cele Rozwoju

Milenijne Cele Rozwoju zostały przyjęte w Deklaracji Milenijnej przez przywódców 189 państw na szczycie Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2000 roku. Osiem Milenijnych Celów stanowi wymierne zobowiązanie społeczności międzynarodowej, w tym Polski, do redukcji ubóstwa i głodu, zapewnienia równego statusu kobiet i mężczyzn, poprawy stanu zdrowia, poprawy stanu edukacji, walki z AIDS, ochrony środowiska naturalnego, a także zbudowania globalnego partnerstwa między narodami na rzecz rozwoju. Zobowiązania dotyczą spełnienia wyznaczonych celów do 2015 roku zarówno przez kraje rozwijające się, kraje w okresie transformacji, jak i państwa wysoko rozwinięte.

Jakie są Milenijne Cele Rozwoju?

- Wyeliminować skrajne ubóstwo i głód
- Zapewnić powszechne nauczanie na poziomie podstawowym
- Promować równość płci i awans społeczny kobiet
- Ograniczyć umieralność dzieci
- Poprawić opiekę zdrowotną nad matkami
- Ograniczyć rozprzestrzenianie się HIV/AIDS, malarii i innych chorób zakaźnych
- Zapewnić ochronę środowiska naturalnego
- Stworzyć globalne partnerskie porozumienie na rzecz rozwoju

Poinformuj Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich o planowanej inicjatywie z okazji 17 października. Podane informacje zostaną zamieszczone w ogólnopolskim programie opublikowanym na stronie: www.przeciw-ubostwu.rpo.gov.pl

Aktywności związane z Dniem Walki z Ubóstwem: przykład z Francji

Przedstawione poniżej założenia przyjęte przez trzy organizacje (ATD Czwarty Świat Francja, Francuska Sekcja Amnesty International, Caritas Francja - Oryginal po francusku - wrzesień 2009) mogą stanowić źródło inspiracji dla organizacji czy grup obywateli wyrażających chęć uczestnictwa w obchodach Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem zgodnie z jego pierwotnym duchem.

17 października jest...	Można to osiągnąć poprzez ...
<p>Porozumieniem obywateli i organizacji, które towarzyszą na co dzień osobom biednym i które mogą im pomóc w przygotowaniach do obchodów.</p> <p>Sens tego dnia powinien być jasny dla wszystkich, dlatego też należy dać czas każdemu, zarówno osobom żyjącym w ubóstwie jak i stowarzyszeniom, aby mogły podzielić się tym, co ten dzień dla nich oznacza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ wyznaczenie komitetu organizacyjnego (np. tzw. „Komitet 17 października”), który zaprasza do współpracy inne osoby i stowarzyszenia, ☐ połączenie dostępnych sił i zasobów oraz podział zadań, ☐ towarzyszenie w ciągu całego roku osobom żyjącym w ubóstwie w przygotowaniach do tego dnia, ☐ korzystanie z takich materiałów promocyjnych i informacyjnych, które uwzględniają wkład wszystkich zaangażowanych osób i organizacji
<p>Czasem, kiedy może zaistnieć debata pomiędzy uczestnikami walki z ubóstwem i wykluczeniem, a osobami, które na co dzień doświadczają ubóstwa i wykluczenia, z udziałem organizacji, do których osoby te mają zaufanie, i z którymi pozostają w kontakcie.</p>	<p>Zorganizowanie publicznych debat, przyjmując za zasadę regularne uczestnictwo osób dotkniętych ubóstwem.</p>
<p>Czasem, który może przynieść prawdziwe spotkanie osób doświadczających ubóstwa oraz osób z różnych środowisk. Powinno zadbać się o liczny i aktywny udział osób ubogich i traktować z szacunkiem i uwagą wypowiedź każdego uczestnika.</p>	<p>To samo działanie, które wyszczególniono w punkcie wyżej.</p>
<p>Spotkaniem osób doświadczających ubóstwa i osób nie mających podobnych doświadczeń w przestrzeni publicznej, o otwartej formule, umożliwiającej osobom nie znającym realiów skrajnej biedy i codziennych wysiłków osób biednych na bliższe zapoznanie się z tym problemem.</p>	<p>Wykorzystanie różnych form spotkań. Może to być nie tylko rozmowa czy dyskusja, ale i warsztaty, na których tworzy się coś wspólnie (fresk, przesłanie, potrawę, mandałę, bogolan, muzykę...)</p>
<p>Dniem, w którym ukazuje się związek między ubóstwem, a dostępnością i efektywnością praw człowieka, a prawa człowieka są punktem wyjścia do refleksji nad ubóstwem.</p>	<p>Przypomnienie podstawowych dokumentów dotyczących praw człowieka. Przytaczanie przez osoby żyjące w ubóstwie przykładów z życia codziennego ilustrujących niepełną dostępność i efektywność ich praw.</p>
<p>Dniem, w którym uczestnicy, czy to indywidualnie czy też jako grupa, potwierdzają wolę zjednoczenia się we wspólnej walce.</p>	<p>Wspólnotowy charakter przygotowań (teksty zaproszeń do udziału w spotkaniu powinny być przygotowane wspólnie, a dzień powinien być tak zaplanowany, żeby każdy mógł w nim znaleźć swoje miejsce), pełne porozumienie co do podzielanych wartości (wyrażone we wspólnych deklaracjach i tekstach). Dzień ten powinien mieć myśl przewodnią, spajającą wszystkie działania.</p>
<p>Wydarzeniem o charakterze międzynarodowym, wpisanym w poczet świąt obchodzonych przez ONZ w 1992 roku. Jego znaczenie ONZ potwierdziło w maju 2006 roku podczas seminarium, na którym zebrali się obrońcy praw człowieka z czterech kontynentów. Seminarium to było zwieńczeniem szeroko zakrojonych konsultacji z państwami, stowarzyszeniami, związkami zawodowymi i agendami Narodów Zjednoczonych.</p>	<p>Dzielenie się świadectwami osób z innych krajów doświadczających ubóstwa. Dzięki nim uczestnicy obchodów mogą zdać sobie sprawę ze wspólnoty doświadczeń istniejącej między nimi a osobami żyjącymi w ubóstwie gdzie indziej.</p>

Aneks I

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie ogłoszonego przez Narody Zjednoczone Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem

Czwartek, dnia 4 października 2001 r. - Strasburg

Parlament Europejski,

- uwzględniając Rezolucję 47/196 z dnia 22 grudnia 1992 r., w której Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych ogłosiło dzień 17 października jako Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem,

- uwzględniając cele w zakresie zwalczania ubóstwa i chorób wyznaczone podczas obchodów milenijnych organizowanych przez Narody Zjednoczone we wrześniu 2000 roku w Nowym Jorku,

- uwzględniając art. 1, 14, 15, 34 i 35 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej,

- uwzględniając konkluzje z posiedzeń Rady Europejskiej w Lizbonie, Nicei i Göteborgu dotyczące wykluczenia społecznego,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 1996r. w sprawie Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem (1),

A. uwzględniając fakt, że Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem ustanowiony został w dniu 17 października 1987 r. przez Ojca Józefa Wrzesińskiego, założyciela Ruchu ATD Czwarty Świat,

B. mając na uwadze, że skrajne ubóstwo stanowi naruszenie praw człowieka i niedopuszczalny zamach na godność człowieka,

C. mając na uwadze, że walka ze skrajnym ubóstwem jest czynnikiem decydującym dla pokoju światowego i dla zrównoważonego rozwoju oraz że musi znaleźć właściwe jej miejsce w polityce Wspólnoty,

D. mając na uwadze, że skrajne ubóstwo dotyka setek tysięcy mężczyzn, kobiet i dzieci na całym świecie oraz że ponad miliard ludzi musi utrzymać się za mniej niż jednego dolara dziennie,

E. mając na uwadze, że w Unii Europejskiej 65 milionów ludzi utrzymuje się za mniej niż 60% średniej płacy krajowej, przy czym występują istotne różnice w zależności od państwa członkowskiego,

F. mając na uwadze, że istnieje konieczność lepszego rozumienia współzależności polityki w takich dziedzinach, jak gospodarka, sprawy społeczne, środowisko naturalne, kultura i edukacja,

G. mając na uwadze, że zaradzenie skrajnemu ubóstwu musi odbywać się poprzez propagowanie solidarności między wszystkimi obywatelami i w ramach dialogu Północ-Południe,

H. uwzględniając niedawne uzgodnienia Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie wspólnotowego programu działań na rzecz wspierania współpracy między państwami członkowskimi w zakresie zwalczania wykluczenia społecznego, co ma na celu lepsze zrozumienie oraz mobilizowanie wzajemnego uczenia się w ramach krajowych planów działania dotyczących zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego w państwach członkowskich,

I. mając na uwadze, że podczas posiedzenia w Göteborgu Rada Europejska zobowiązała się do uzyskania konkretnych postępów w osiągnięciu celu NZ w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej na poziomie 0,7% PKB, przed Światowym Szczytem Zrównoważonego Rozwoju w 2002 roku;

1. wzywa całą Unię Europejską do formalnego uznania dnia 17 października za Europejski Dzień Walki z Ubóstwem;

2. wzywa instytucje europejskie do wyraźnego opowiedzenia się za partnerstwem ze stowarzyszeniami, które walczą ze skrajnym ubóstwem oraz do uznania polityki społecznej za priorytet na równi z polityką gospodarczą;

3. domaga się, aby Rada i Komisja przedstawiły konkretne wnioski, przed Światową Konferencją NZ w sprawie Finansowania Rozwoju, planowaną na marzec 2002 roku, w sprawie sposobu, w jaki Unii Europejskiej zamierza osiągnąć cel w zakresie pomocy rozwojowej,

która ma wynosić 0,7% PKB;

4. wzywa Komisję, Radę, Komitet Społeczno-Ekonomiczny oraz swoją Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, do dokonywania, każdego dnia 17 października, publicznej oceny polityki Wspólnoty w dziedzinie zwalczania skrajnego ubóstwa i wykluczenia społecznego, przeprowadzanej we współpracy z podmiotami społecznymi, zwłaszcza z tymi, które mówią w imieniu najbiedniejszych;

5. wzywa państwa członkowskie i kraje kandydujące do przystępowania do tego rodzaju inicjatywy na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym;

6. przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę prezydencji belgijskiej na rzecz zorganizowania wspólnego posiedzenia w Parlamencie Europejskim w dniu 17 października 2001 r., z udziałem Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji, w formie posiedzenia nadzwyczajnego Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, w celu przedstawienia i omówienia sprawozdania Komisji Europejskiej w sprawie wykluczenia społecznego, w obecności przedstawicieli organizacji pozarządowych, Komitetu Ochrony Socjalnej i państw członkowskich;

7. wzywa państwa członkowskie do opracowania wykonalnych strategii – jako części krajowych planów dotyczących włączenia społecznego - z uwzględnieniem wymiany informacji na temat najlepszych praktyk, aby zapewnić równorzędny dostęp do wszelkich praw podstawowych, takich jak edukacja, mieszkania i opieka zdrowotna oraz do kultury i stabilnego zatrudnienia oraz aby w sposób priorytetowy traktować najsłabszych;

8. wzywa Komisję do przygotowania sprawozdania w sprawie gospodarczych, społecznych i ludzkich kosztów ubóstwa i wykluczenia społecznego, we współpracy z państwami członkowskimi, związkami zawodowymi i stowarzyszeniami, które walczą z ubóstwem;

9. uważa, że nowe technologie informacyjne i komunikacyjne mogą przyczynić się do ograniczenia wykluczenia społecznego; dlatego uznaje za istotne, aby wspierać dostęp wszystkich do społeczeństwa informacyjnego;

10. przypomina, że Rada Europejska w Nicei zaaprobowwała cele przyjęte przez Radę - zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego – oraz że w czerwcu 2001 roku państwa członkowskie przedstawiły krajowe plany działania obejmujące dwa lata; wzywa Radę – zgodnie z upoważnieniem udzielonym przez Radę Europejską na posiedzeniu w Sztokholmie – do udoskonalenia monitorowania działań w tej dziedzinie poprzez uzgodnienie, do końca bieżącego roku, odpowiednich wskaźników dotyczących zwalczania wykluczenia społecznego;

11. domaga się postawienia, przed Parlamentem Europejskim w Brukseli, płyty upamiętniającej ofiary skrajnego ubóstwa, podobnej do płyt, które znajdują się w takich miejscach, jak Trocadéro w Paryżu, Rada Europy w Strasburgu, Reichstag w Berlinie, Bazylika św. Jana na Lateranie w Rzymie oraz siedziba ONZ w Nowym Jorku;

12. wzywa instytucje europejskie do wyraźnego okazywania poparcia dla bliskiego partnerstwa ze stowarzyszeniami działającymi w dziedzinie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego;

13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom krajowym w państwach członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych, Platformie Europejskich Społecznych Organizacji Pozarządowych, Europejskiej Sieci. Przeciwdziałania Ubóstwu oraz sekretariatom MOP, UNLDC, AKP, Unicef, Unctad i WFP.

Anneks 2**Fragment Raportu Sekretarza Generalnego ONZ
na temat Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem**

We wrześniu 2006 podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ Sekretarz Generalny podkreślił znaczenie Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem ("The International Day for the Eradication of Poverty") w poświęconym mu raporcie* oraz zachęcił wszystkie państwa i wszystkich obywateli do obchodzenia tego Dnia. Zaapelował także o zapewnienie udziału w obchodach osobom żyjącym w ubóstwie.

Oto tłumaczenie końcowego 60 paragrafu raportu:

60. W celu upowszechnienia obchodów Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem Zgromadzenie Ogólne bierze pod uwagę następujące zalecenia:

(a) zachęcanie Państw Członkowskich, struktur Narodów Zjednoczonych oraz wszystkich partnerów do włączania praw człowieka w publiczną debatę na temat rozwoju, a tym samym do promowania udziału obywateli w życiu społecznym oraz umacniania społeczeństwa obywatelskiego - jako kluczowych narzędzi umacniania przestrzegania praw człowieka oraz eliminacji ubóstwa;

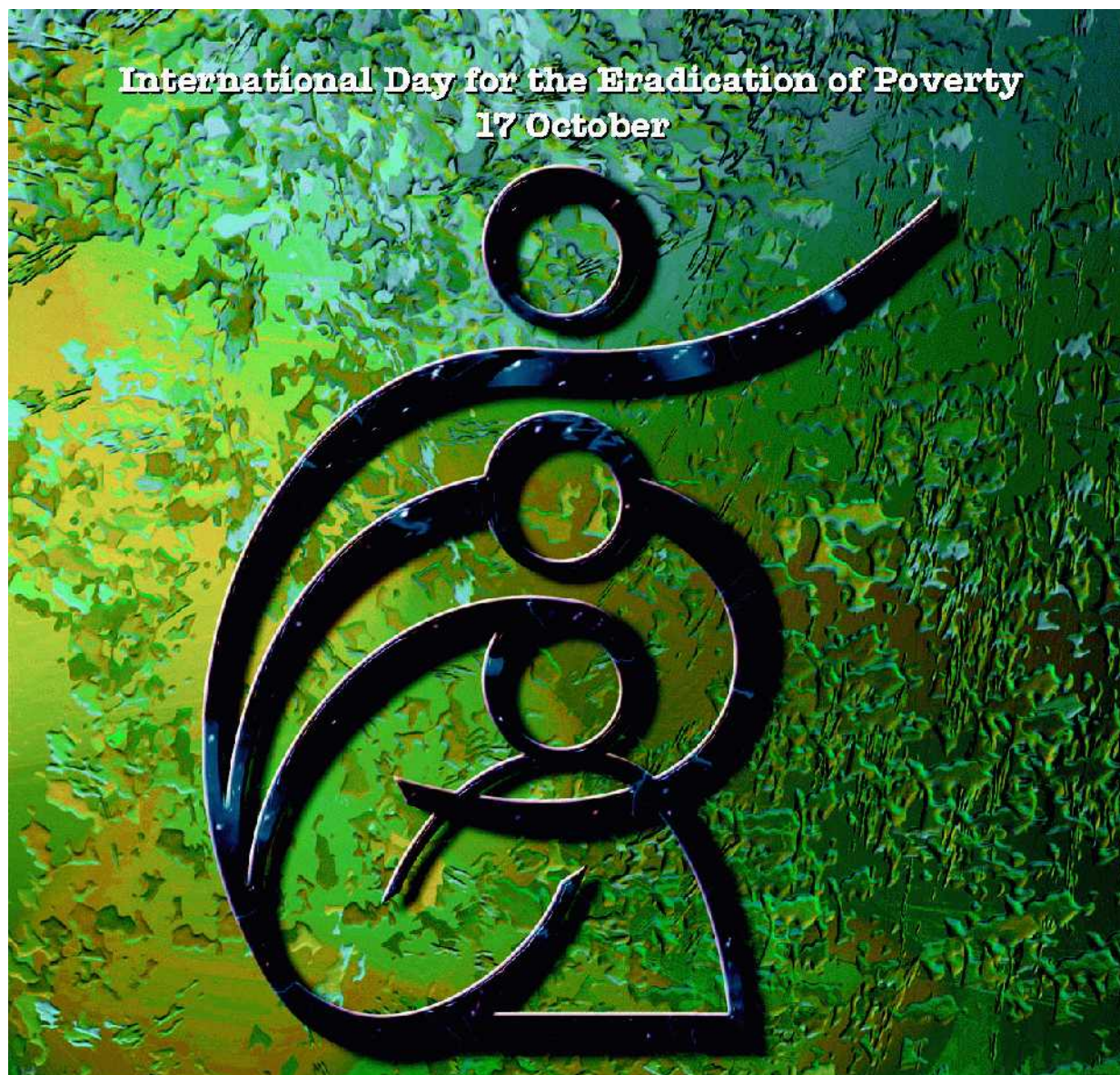
(b) zachęcanie Państw Członkowskich, które nie obchodzą jeszcze Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, aby rozważyły możliwość włączenia się w jego obchody tak, aby dzień ten stał się okazją do mobilizacji wszystkich partnerów społecznych oraz obywateli, a także punktem odniesienia dla narodowych i globalnych kampanii na rzecz eliminacji ubóstwa oraz osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju;

(c) zachęcanie Państw Członkowskich do uczynienia udziału osób żyjących w ubóstwie kluczowym elementem obchodów Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem oraz do pogłębienia wysiłków na rzecz włączania w obchody najbardziej wykluczonych grup społecznych;

(d) zachęcanie Państw Członkowskich do wykorzystania Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem jako kluczowego narzędzia pogłębienia świadomości obywateli i partnerów społecznych na temat potrzeby wspólnych działań na rzecz eliminacji ubóstwa i wykluczenia społecznego, do upowszechnienia przesłania Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem oraz do informacji na temat jego przebiegu i działań na rzecz eliminacji ubóstwa poprzez różnorodne środki przekazu, takie jak media, internet oraz kampanie społeczne.

* Observance of the International day for the eradication of poverty, Report of the General Secretary, A/61/308, General Assembly, United Nations, 5 sept 2006

Plakat ONZ o Międzynarodowym Dniu Walki z Ubóstwem

The General Assembly declared 17 October as International Day for the Eradication of Poverty, to be observed beginning in 1995.

[General Assembly resolution 47/198 of 23 December 1992]

“Whenever men and women are condemned to live in poverty, human rights are violated. To come together to ensure that these are respected is our solemn duty.”

Joseph Wresinski

Czego teraz dokonamy, my, obywatele?

„Tej nocy, my, obywatele, ministrowie, deputowani, urzędnicy i inni, zawarliśmy wspólnie przymierze z bezrobotnymi, z niewykształconymi, z ubogimi i z bezdomnymi. Nie jest to przymierze na jedną noc, ale na przyszłość.

Czego teraz dokonamy, my, obywatele?

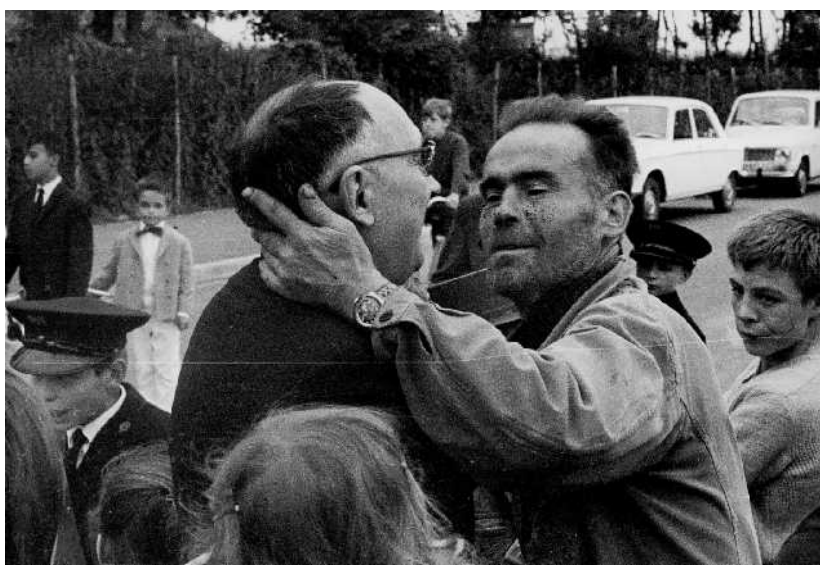
Co teraz zrobimy, my, rodziny Czwartego Świata, żeby nasze miejsca zamieszkania, nasze codzienne życie były w końcu godne człowieczeństwa, które w sobie nosimy?

A wy, młodzi ludzie, którzy jesteście spragnieni sprawiedliwości, spragnieni prawdy, co zrobicie w waszych szkołach, na waszych uniwersytetach, w waszych domach młodzieży?

Czy będziecie przewodnikami na tej nowej drodze, na której sprawiedliwość zwycięża nad korzyścią własną, nad wyzyskiem, a pokój nad wojną? Na tej drodze, na której sprawiedliwość i miłość są w końcu pojednane? Musicie żyć przyszłością, która jest w waszych rękach, a jutrzejszy świat będzie należał do was.

Józef Wrzesiński

Trocadéro, Paryż, wieczór 17 października 1987

Spis treści

1 – Wstęp Pana Ministra Jarosława Dudy.....	1
2 – Lidia Lewandowska, Ambasador roku 2010, Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym	4
3 – „Poznać, co myślą najbiedniejsi”, Pani Prof. Elżbiety Tarkowskiej.....	6
4 – 17 października w zarysie	7
5 – „Daję świadectwo o Was”, Strofy wygłoszone przez Józefa Wrześcińskiego	8
6 – 17 października 1987 w Paryżu	9
7 – Płyty 17 października w wielu krajach	10
8 – 17 października, rocznica śmierci Fryderyka Chopina	12
9 – 17 października i narodowa strategia walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym	14
10 – Wydarzenia z historii obchodów 17 października w Polsce	16
11 – Co możemy zrobić przed 17 października oraz tego dnia?	19
12 – <i>Anneks 1</i> : Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie ogłoszonego przez Narody Zjednoczone Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem	21
13 – <i>Anneks 2</i> : Fragment Raportu Sekretarza Generalnego ONZ na temat Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem oraz Plakat ONZ	22
14 – Czego teraz dokonamy, my, obywatele?	24

Replika płyty 17 października 1987 w Kielcach, ul. Sienkiewicza przed Dworcem PKP

W 2010 roku, Europejskim Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym, 17 października będzie świętowany w szczególny sposób w różnych krajach Europy.

Ta broszurka pozwoli Państwu odkryć jego znaczenie i historię.

Jest także zaproszeniem skierowanym do obywateli Polski i Europy, by angażować się w działania na rzecz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym przez cały rok, podążając za apelem Józefa Wrzesińskiego, dzięki któremu ten dzień obchodzimy od 1987 roku.

www.atd.org.pl

Od 2007 roku Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem jest obchodzony w Polsce pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Za treść niniejszej publikacji odpowiada **Stowarzyszenie Przyjaciół Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat w Polsce - Kielce - www.atd.org.pl**

Październik 2010